

Wat is Vedanta? Swami Prabhavananda, Q&A met filosofie studenten.

Santa Barbara, CA, USA. 30-4-1957

https://youtu.be/KSqzWBb_DPU

Ongeautoriseerde vertaling Harry Topman 2023

Uit de toelichting van Vedanta Video op YouTube:

Bij het doornemen van de archiefdozen van oude tapes van de Vedanta Society, vond men audio-opnames op 10,5 inch tape-reels, met opmerkelijk duidelijke opnames, die hier na 66 jaar *voor het eerst* te horen zijn. Ga voor meer informatie over Vedanta naar www.Vedanta.org .

Voor meer video's van Swamis van de Ramakrishna-orde, bezoek www.VedantaVideo.com

Van verschillende, van in de buurt [van Santa Barbara] gelegen Hogescholen en Universiteiten brachten professoren filosofie en religie hun studenten mee naar lezingen om op deze wijze meer te weten te komen over Vedanta als filosofisch en religieus fenomeen.

Spreker was Swami Prabhavananda, een monnik van de Ramakrishna-orde. Deze ontmoeting vond plaats in het Santa Barbara Vedanta klooster. Swami 'P' (zoals zijn discipelen hem noemden), begint met het antwoord op een algemene vraag: "*Wat is Vedanta?*". En beantwoordt vervolgens de vragen van de professoren en hun studenten.

Noot vertaler: Ter info en overweging: in 1957 waren er voor leken nauwelijks 'algemeen bekende' referentiepunten van waaruit de soms wezensvreemde antwoorden konden worden 'begrepen' of 'gerubriceerd'. Geen New Age, nauwelijks mystiek, gnostiek of spiritualiteit, geen Flow, geen mindfulness, geen yoga, geen zen, geen Neo-Advaita. Die [boeken, lezingen, audiotapes, films, video's, dvd's, YouTube, satsangs, retraites, e.d.] kwamen vrijwel allemaal pas later (jaren zestig - heden) in beeld. Met het internet is er anno 2023 thans een totaal andere context. (zie bijvoorbeeld arav.live [Ned], www.Satsang.nl [Ned] en www.advaita-vision.org [Eng]).

In die 1957 context zijn dit de vragen van Christelijke professoren en studenten en de antwoorden van een authentieke, rustige en welbespraakte, zeer erudiete en eloquente kenner van zowel de westerse als de Indiase filosofie tradities.

V.: We hebben hier een aantal vragen die we u graag willen stellen en bovenaan de lijst staat:

We zouden graag (in zo kort mogelijke bewoording) van u horen waar het 'Vedantisme' begonnen is, als religie, en waar het ontstaan is en waarom.

P.: Dat is een hele interessante vraag, want *elke* andere religie [geloof] waar je over leest, is ergens, en door iemand, en op een bepaalde tijd begonnen. Dus natuurlijk komt deze vraag naar boven.

Maar als volger van de Vedanta is het bijna onmogelijk deze vraag te beantwoorden, vanwege het feit dat wat ons betreft Vedanta geen herkomst heeft, het is niet door 'iemand' gesticht.

Net als de wet van de zwaartekracht, bijvoorbeeld, heeft iemand die ooit gemaakt of is iemand daar ooit mee begonnen? Ontdekt door Newton, weliswaar, maar die wet van de zwaartekracht was er al in alle eeuwigheid, en deed zijn werk net als voor de ontdekking ervan.

Dus wat we volgens Vedanta religie, Waarheid of God noemen, is iets dat *oneindig is, beginloos en eindeloos*. Dan zijn er ontdekkers van deze Waarheid geweest, en deze ontdekkers noemen we rishi's, of zieners, maar zij zijn niet de stichters of de grondleggers. Wat ons betreft beschouwen we niemand als oprichter van welke religie dan ook, zelfs Christus niet. Wij beschouwen hem niet als de oprichter van het Christendom. Wij beschouwen het als dat hij de waarheid over God ontdekte, hij was een rishi, een ziener. De Waarheid lag er al, op hem te wachten, zodat hij ontdekt kon worden.

En wij zien het als dat er vanaf een beginloze tijd zieners waren die de Waarheid ontdekten en wat hiervan werd opgetekend is wat we de Veda's noemen.

Maar dat is [op zichzelf] niet genoeg, voor een Vedantin, om slechts te *weten* en te *begrijpen* dat er zoiets is als een eeuwige Waarheid die ontdekt werd door zieners en heiligen, en dat hij [alleen] over deze waarheden leest, dat stelt hem niet tevreden. Hij moet het helemaal voor zichzelf ontdekken en doorgronden. Dat is het hele Vedanta principe, en wat mij betreft is dat het principe van welke religie dan ook.

'U zult de Waarheid kennen, en de Waarheid zal u vrij maken', dat is wat Christus onderwees.

Op dezelfde wijze horen we de Upanishadische zieners, de zieners van de Veda's spreken.

Een daarvan zegt, 'Ik heb deze Waarheid gekend, die voorbij alle duisternis is, en dat gerealiseerd te hebben, ging ik voorbij aan de dood.' En dan zegt hij, 'Ook jij zal, na deze Waarheid gekend te hebben, je onsterfelijkheid bereiken'. Hij heeft het niet over *er in geloven*, hij zegt dat je deze Waarheid voor *jezelf* zal moeten *kennen* en *ervaren*, en [daarmee] *zelf* die onsterfelijkheid zal verwerven.

Ziet u, de onwetendheid waaronder wij bedekt liggen, wat ik bedoel [met de bedekking], er is daarin de aanwezigheid van dat [de Waarheid], maar we zien haar niet, we kennen haar niet, waarom niet? Omdat er de bedekking van onwetendheid is.

Neem de woorden van Christus, 'Het koninkrijk Gods is in u lieden', maar zijn we ons daar gewaar van? Nee. Waarom zijn we ons daar niet gewaar van? Vanwege de onwetendheid. Door alleen maar te geloven en een doctrine te aanvaarden zal dat koninkrijk van God zich niet in mij ontvouwen. Het

zal zich [in mij zelf] moeten ontfouwen. Dus zal ik die directe kennis daarover en die directe ervaring daarvan [zelf] moeten ondergaan. En dat was deze religie.

Dus nogmaals, Vedanta is niet een bepaald geloof. Het zegt alleen iets over de Veda's, de Geschriften.

Wij beschouwen de Veda's als beginloos en eindeloos, al gaat het niet om die boeken zelf, en er staat dus ook geen enkele openbaring in over wat is gekomen in het verleden, wat er kan komen in het heden of over wat er gaat komen in de toekomst. En dat is voor ons volledig aanvaardbaar. Dus is het eenvoudig voor ons de Waarheid van het Boeddhisme, het Christendom, de Islam of welke religie dan ook te aanvaarden. En is het voor ons eenvoudig welke ziener, profeet of incarnatie dan ook te aanvaarden, want Vedanta sluit niemand uit, het omvat alle religie.

V.: Waar komt de belangrijkste kern van Vedanta vandaan?

P.: Veda betekent 'kennis'. En anta betekent 'einde', het einde der kennis [het weten], wat betekent, 'de allerhoogste wijsheid', dat is wat het woord 'Vedanta' betekent. De allerhoogste wijsheid, of te wel, de wijsheid van God. Dus het duidt niet in de richting van een bepaalde [nader omschreven] stroming van 'een geloof'.

V.: Vanuit welke conventie [grondverklaring, verdrag] is het begonnen? Het begon toch in het Oosten, klopt dat?

P.: Ik zal u daarover vertellen, over 'de organisatie'. Ziet u, nogmaals, wij [Vedanta] geloven niet in [geloofs-] organisatie. Ziet u, wij leren religie op de volgende wijze: 'Als u op zoek bent naar God, want weet u, die dorst naar God, dat is religie, dus als die dorst naar God in ons oprijst, gaan we op zoek naar een verlichte leraar, die God kent [heeft gerealiseerd], gaan we naar hem toe en leren van hem. Dus onze relatie [verbinding met de kennis] is alleen met [via] de leraar. We behoren daarmee niet tot enig nader bepaalde organisatie. Maar dan, ziet u, als u de geschiedenis leest van hoe de religie van Vedanta zich in India ontwikkelde, was het dus niet in die zin, 'georganiseerd', zoals het Christendom is georganiseerd.

De westerse organisatie is strak, als we het over organisatie hebben betekent dat bepaalde dogma's, bepaalde stroming, bepaalde geloofsovertuiging, die moet je eerst onderschrijven [geloven] en dan treed je toe in de organisatie. Dus het bindt [beperkt]. Een dergelijke organisatie hebben wij niet. Er zijn sektes, maar er is geen sektarisch fanatisme. Kunt u dit idee begrijpen? Er zijn verschillende sektes, verschillende stromingen, weer opgedeeld in vele sektes, afhankelijk van de leraar waarvan de volgelingen het hebben geleerd. Maar geen sektarisch fanatisme.

V.: U heeft in uw lezing verteld dat er mensen zijn die God gezien hebben en u noemt hen God-mensen. Wij zouden graag willen weten of deze mensen gewone mensen zijn of dat deze door een bepaalde goddelijk kracht tot bestaan zijn gebracht.

P.: Dat is een hele pertinente [relevante] vraag die u daar stelt. Nee, het zijn geen buitengewone mensen. Ziet u, wij geloven dat er een God is die zich ophoudt in het hart van ieder mens, een God die overal aanwezig is, zelfs in de worm is goddelijkheid. Maar men moet tot mens evolueren, en de enige voorwaarde om deze goddelijke omstandigheid te kunnen bereiken is een menselijke geboorte.

In een van onze geschriften staat. 'Gezegend is deze zeldzame combinatie [samenloop van omstandigheden]; menselijke geboorte, het verlangen naar God en een gemeenschap van heiligen.

De eerste voorwaarde is een menselijke geboorte. Ieder mens heeft in zich de mogelijkheid tot vereniging [het éénworden] met God. Maar natuurlijk zal aan die andere voorwaarden moeten worden voldaan. De belangrijkste voorwaarde is het verlangen naar God. Zoals ik al zei, 'Wat is religie?', het is de dorst naar God. En als die dorst naar God zich voordoet, en er is een gemeenschap van heiligen, wel, dan zul je de heilige man ontmoeten.

V.: U heeft in uw lezing iets aangehaald over 'reïncarnatie'. Wat is de geloofsovertuiging daarover?

P.: Ah, dat was de lezing van vorige week zondag (... gelach ...) dat blijkt een stevig onderwerp [issue]. Maar dit is het idee: u bent grootgebracht met het

idee dat dit uw 'eerste' geboorte in het bestaan is. Maar hoe kan het dan zijn dat u sterfelijk bent? Dan wordt er gezegd dat God in zijn vergeving of genade de menselijke ziel van onsterfelijkheid voorzag. Daarover merkte Schopenhauer op: dat is eigenlijk net zoiets als te zeggen 'dat de stok oneindig is, maar met aan de ene kant het einde in zicht.'

En dan, hoe verklaart u de verschillen die er bestaan? Sommigen worden arm geboren, anderen rijk, sommigen worden geboren met hoogwaardige spirituele kwaliteiten, sommigen worden moreel en spiritueel blind geboren; wie is er verantwoordelijk [aanspreekbaar] voor deze verschillen?

Als u overweegt [en beseft] dat de mensen niet allen gelijkwaardig geboren worden, ze zijn allemaal verschillend, onder verschillende voorwaarden en omstandigheden, wie is hier dan verantwoordelijk voor, God? En dan schrijft u boosaardigheid en passie toe aan God. In dat geval is het niet echt een liefhebbende en rechtvaardige God.

Dus, wat is mijn leven? Ik ben [zelf] verantwoordelijk. Elk kind wordt geboren met een hoeveelheid kennis en ervaring die hij meekreeg van een vorig leven. En dus geloven we in een beginloos verleden en zullen we tot in oneindigheid blijven bestaan, dat is wat er bedoeld wordt met reïncarnatie. En we worden steeds weer opnieuw geboren, waarmee, uiteindelijk, er geen ziel verloren gaat omdat elke ziel de eenwording met God zal bereiken.

Maar in uw geval, tja (... gelach...) in de theologie van het Christendom, wordt u slechts één kans of één gelegenheid gegeven. Of u doet het goed, of u bent verloren (... gelach...). Maar ziet u, is daar enige rechtvaardigheid in?

U kan een goed mens zijn, maar uw daden zijn eindig, u kunt niet oneindig zijn. En een mens kan [vroeg of laat] zwak worden. En hoewel dan berouwvol, nederig, moet hij dan voor eeuwig gestraft worden? Zelfs een Amerikaanse rechter zal een dergelijke straf niet opleggen.

En als men zegt dat het Koninkrijk Gods in ons allen is, wat gebeurt er met dat Koninkrijk? Zelfs als hij naar de hel gaat draagt hij dat koninkrijk Gods in zich mee... (...gelach...).

Het was trouwens zo dat ook de Christenen geloofden in reïncarnatie, maar tijdens het pauselijke bewind van keizer Constantijn was er een concilie van Bisschoppen en Kerkvaders [3^e eeuw n Chr.] waarbij dat [wel of geen reïncarnatie] in een meerderheid van stemmen tegen [uit de Christelijke

kerkanalen] verloren ging. En dus werd het spreken over reïncarnatie [ketterse] anarchie.

V.: Bedoelt u waar Christus een zijsprong maakt [stepped out] ...?

P.: Ja, waar Christus een 'zijsprong' [wat betreft de Christelijke dogmatiek] maakt. In het evangelie naar Johannes, geloof ik, staat de vraag over dat Eliaj weder geboren moest worden. En Jezus zegt, 'Ja, maar hij is reeds geboren', waarna de discipelen begrepen dat het Johannes de Doper was. Dus het staat er zwart op wit, dat Johannes de Doper de reïncarnatie is van de profeet Eliaj. Kerkvader Origines stond aan de leiding van een deel van de Christelijke kerk [dat dit onderschreef], maar zijn deel belandde in de minderheid, en dus verloor hij. Maar als je kerkvader Origines z'n ideeën leest vind je dezelfde ideeën als bij de Hindu's; de schepping is zonder begin, en als zodanig zijn de zielen zonder begin. Om op een andere manier [binnen een andere context] desondanks te stellen dat je onsterfelijk bent is gewoon niet logisch.

V.: Als je steeds maar weer opnieuw geboren wordt, kom je dan steeds terug in dezelfde vorm?

P.: Ja, vanzelfsprekend. Als je eenmaal tot menselijk wezen bent geëvolueerd, kom je terug als een menselijk wezen, natuurlijk. En de groei die je hebt doorgemaakt raak je niet kwijt. Dat ziet men aan de genialiteit bij wonderkinderen. Hoe komen ze daaraan? Dat hebben ze verworven in het verleden.

Maar nogmaals, het is helemaal niet onze wens [de bedoeling] om steeds maar weer opnieuw geboren te worden; het idee van éénwording met God is het ideaal. En als we die eenheid verwerven, worden we niet steeds op nieuw geboren. Onze onderneming van steeds maar weer geboren te worden sluiten we af, wordt beëindigd. Dus reïncarnatie schept voor iedereen de kans om [uiteindelijk] éénheid met God te bereiken.

V.: Wat is de precieze relatie tussen de individuele mens en God als hij één met God wordt?

P.: Ah, dat is een hele interessante vraag. Het is in feite zo: we zeggen Eénheid met God, maar in feite is het, technisch gezien, 'het ontvouwen van' [de bedekte] reeds innerlijk aanwezige Goddelijkheid.

'Het Koninkrijk Gods is in U', uw bloedeigen ziel is God, verborgen in onwetendheid: de onwetendheid wordt verwijderd en dan weet je wat je bent. Wij [Vedanta] bezigen dat op een nogal technische manier te zeggen, 'het bereiken, het verwerven [na eigen inspanning en vruchten daarvan] van het Koninkrijk van het Zelf. Dat is dan in Christelijke taal, zodat u het kunt begrijpen, dat we moeten zeggen 'éénwording met God'. Maar het is het Koninkrijk van het Zelf. Het hervinden en opnieuw verwerven van het Koninkrijk van het Zelf.

V.: *...Het lijkt wel alsof ik probeer de kracht [in mezelf] te versterken, maar dat lukt niet...*

P.:Ja, er is [in de Vedanta] het voorbeeld gegeven dat je een kettinkje hebt dat je om hebt, terwijl je dat kettinkje overal aan het zoeken bent. Maar al die tijd heb je het gewoon om. Op dezelfde manier is alle kennis in je, God is binnen in jou. Maar jij bent op zoek naar die kennis, op zoek naar God in de uiterlijke wereld buiten jezelf. Tenslotte kom je tot het inzicht dat hij binnen in jezelf is, dat hij het werkelijke Zelf is.

V.: *Wat is hun missie, hoeveel zendeling- of evangelisatie organisaties zijn er in de USA?*

P.: Niet veel... er is er een in Providence, een in Boston, twee in New York, dan nog in Chicago, St. Louis, en dan nog in Los Angeles en Santa Barbara, San Francisco, Berkeley, Sacramento, Portland en Seattle. [13!]

V.: *Denkt u dat er nog meer komen, ...dat dat geaccepteerd zal worden door het Amerikaanse volk?*

P.: (opgewekt) Ja, natuurlijk, weet u

V.: *Hoe wordt het geaccepteerd, is men enthousiast? (hard gelach) ... of probeert men ...'*

P.: ... Nee, nee nee....! Ik zou niet willen zeggen dat de mensen in grote getale of in hele menigtes naar ons toe stromen, er is een beperkt aantal mensen dat komt, die vanzelfsprekend enthousiast zijn, anders zouden ze niet bij ons blijven....

V.: *Is iedereen er welkom, los van tot welke gemeenschap ze behoren?*

P.: Jazeker, natuurlijk. We heten iedereen welkom en we hopen dat ze zich ook welkom voelen.

V.: *Swami, ik heb het concept niet helemaal duidelijk, maar de illusie van māyā, is dat ook een manifestatie van God? Is dat onwetendheid?*

P.: Nu..., ziet u..., Māyā is niet 'illusie'. Māyā is een verklaring van feiten. Wat zijn die feiten? Er zijn daar twee elkaar tegensprekende feiten... Welke zijn dat? Als eerste is er hier het universum, van naam en vorm, en dit universum van naam en vorm verschijnt als zodanig aan ons, als gevolg van onze vijf zintuigen. Nu is er een andere waarneming, een andere boven zintuigelijke visie, waarin het universum niet verschijnt zoals het nu verschijnt. Het verschijnt op een andere manier. Hoe dan? Men ziet Brahman, God, overall. Dit zijn twee verschillende ervaringen. En deze ervaringen staan open voor iedereen. Het is niet zo dat deze andere ervaring wat betreft de toegang beperkt is tot een paar individuen. Ook deze ervaring staat open voor iedereen. Als die ervaring zich voordoet, is dat niet in tegenspraak met welke andere ervaring dan ook... en dat is de ervaring van oneindigheid, als u de absolute waarheid bereikt. Hoe kunnen we deze twee ervaringsfeiten als filosoof met elkaar verzoenen? Dus zegt hij, het is Māyā, iets onverklaarbaars. We weten niet *hoe* het universum er gekomen is, maar wel dat het er is.

En op die wijze is het universum Māyā, in die zin dat het empirische realiteit heeft, het is geen illusie. Het is een empirische realiteit, maar vanuit een absoluut standpunt wordt het onwerkelijk. Is dat u nu duidelijk?

V.: *ja...*

P.: Nu, in het westen, weet u, werd Māyā opgevat en benoemd als illusie. Maar Shankara, de grote ziener en filosoof die dit idee van Māyā uitdroeg, hij

accepteerde zelfs de luchtspiegelingen als van beperkte realiteit, voor zo lang als de waarneming van de luchtspiegeling duurt. Shankara zelf noemt helemaal niets 'een illusie'. Zolang als u uw droom ervaart, is die droom werkelijk. De droom wordt onwerkelijk als je wakker wordt [uit de droom ontwaakt]. Nogmaals, de ervaring van de wakende staat heeft haar realiteit, maar [ook die] wordt onwerkelijk als je ontwaakt tot de allerhoogste [super conscious] staat. Dus stelt Shankara dat er zoets is als 'de mate' waarin iets realiteit is.

V.: *Welke geloften leggen de monniken en nonnen af om, zeg maar....*

P.: Weet u, als je dat in historisch perspectief zou plaatsen, ik weet niet in hoeverre dat echt mogelijk is, maar als men terug gaat zult u vinden dat de geloften van de Vedantins dezelfde zijn als die van de Boeddhisten en dezelfde geloften als die van de Christenen, de Katholieken bedoel ik. Hetzelfde idee van kuisheid, niet zozeer armoede als wel geen verlangen naar rijkdom, dat is wat wij zeggen.

Geen armoede, maar geen verlangen naar rijkdom [overdaad], ziet u, we zijn zeer heel logisch ingestelde mensen, (... gelach ...), we moeten wel een bepaalde mate van bezit [wealth] hebben, en de Katholieken zijn zelfs de rijkste mensen ter wereld (... gelach ...) maar ze belijden 'armoede'. Wij verwelkomen weelde [voorspoed], maar er is geen verlangen naar [geen doel op zich], we zijn er niet aan gehecht. Net zo min als aan het verlangen naar bekendheid en roem.

En dan is er nog een vergelijkbaar ritueel, ik zag bijvoorbeeld in een film over katholieke nonnen, die bij het afleggen van hun laatste geloften, in een doodkist gaan liggen, als symbolisch 'dood', de deksel gaat er op en dan wordt die weer geopend. Ook wij hebben onze 'uitvaart' dienst, wij zijn 'dood' voor de wereld, en worden dan opnieuw geboren. Dus zelfs vergelijkbare rituelen, die helemaal terug gaan tot de Vedische periode. Met, vanzelfsprekend, variaties.

V.: *Ik zou graag iets meer willen weten over de staat van samadhi (... gelach ...)*

P.: Wel nu, ik zal u proberen uit te leggen wat dat is. Ziet u, in iedere kennis van waarneming hebben we het subject, de kenner, en het object, het object van kennis. Zoals Kant zei, 'zo lang als er een demarcatielijn [afscheiding, grens] is tussen het subject en het object, blijft het 'ding' [object] onbekend en

onkenbaar'. Wel nu, onze filosofen hebben dat vele eeuwen voor Kant al gezegd, 'Als er maar de minste afscheiding is tussen de kenner en het gekende, is de kennis niet compleet'.

Maar er is een manier, een methode waarmee men, om onze technische term te gebruiken, de drie [Gordiaanse] knopen van kennis: de kenner, het gekende en het proces van kennen, die knopen kunnen worden doorgehakt, en dan is er de één wordende ervaring. Dat is samadhi.

Dus waar Kant zegt dat 'het ding op zichzelf' onbekend en onkenbaar is, zeggen de Vedische filosofen dat het ding gekend wordt en kenbaar is. Meer dan gekend zelfs, zeggen wij.

Op dezelfde wijze als bijvoorbeeld Meester Eckhart dat ervoer, en enkelen van de Christelijke heiligen dat ervoeren, dat is hetzelfde, en natuurlijk moet dat wel hetzelfde zijn.

Wij zeggen dat het onmogelijk is om God te definiëren.

Ik zal u een verhaal vertellen. Een vader zond zijn zoon heen om over God te leren. Na 12 jaar zag hij hem terug en de vader vroeg hem, 'Vertel me wat je hebt geleerd.' En vervolgens gaf de zoon een prachtige omschrijving van wat God is. Toen zond de vader hem terug en zei, 'Ga terug, mijn zoon, je hebt nog niet geleerd wat er geleerd moet worden.', en dus ging de zoon terug. En toen hij na nog eens 12 jaar terug kwam, stelde de vader de zelfde vraag. Maar nu bleef de jongen zwijgen. Wel, zoon, je gezicht straalt als een kenner van Brahman, we hebben hem leren kennen, zijn naam is 'Stilte'.

En dan is er nog de uitspraak van Sri Ramakrishna dat 'zo goed als alles door de lippen [spraak] van de mens is ontrafeld, zelfs wat we de geschriften noemen, de Veda's, de Bijbel, die zijn helemaal ontrafeld en uitgesproken door 's mensen lippen, maar de waarheid omtrent God is nimmer door 's mensen lippen ontrafeld en uitgesproken'.

Dan geeft hij [SRK] nog een ander voorbeeld. 'Voordat de bij op de honing zit, maakt hij een hoop kabaal, maar als hij eenmaal op de bloem zit en de honing begint op te zuigen, is hij stil. En dan, dronken van de honing, weer terug vliegend maakt hij een zacht neuriënd geluid'. En zo ook: wij dienaren [predikanten], die over God spreken, maken een hoop herrie over God (... gelach ...), maar als we met der tijd de honing beginnen te proeven, worden we

stil. En zij die de honing proeven, en God-beneveld en dronken worden, willen praten over God en zeggen, 'hij is dit' en 'hij is dat' ... Dus deze zelfde Waarheid, wiens naam Stille is, wordt door verschillende heiligen, op verschillende manieren uitgedrukt, en die zijn allemaal waar.... Maar geen enkele daarvan geeft de volledige waarheid.

V.: Swami, de toevoeging aan uw naam, en die van andere swami's, heeft dat een bepaalde betekenis?

P.: Ja, *ānanda* betekent bliss, geluk. Op het moment dat we tot de [Sri Ramakrishna] orde toetreden, krijgen we gebruikelijk twee namen, swami en *ānanda*. Mijn naam Prabhavananda betekent bijvoorbeeld 'hij die zijn geluk haalt uit God als schepper'

V.: Mag ik vragen, Aldous Huxley, die hier gesproken heeft, is een Vedantin....?.

P.: Ja, hij is mijn discipel. Hij heeft van mij z'n initiatie ontvangen. (.... poosje stilte ...)

V.: Ik ben benieuwd of er een relatie is tussen Vedanta en wat ik heb gehoord dat Yoga wordt genoemd.

P.: Jazeker, vedanta is yoga. Maar u moet zich niet identificeren met [uitgaan van] het beeld van yoga dat u zou kunnen hebben. (... gelach ...)

V.: Zou u dat kunnen verhelderen?

P.: Dat zal ik stap voor stap proberen toe te lichten. Yoga betekent 'eenheid'. Het woord 'yoke' komt van dezelfde wortel. Yoga betekent het 'zich yoken' [zich te verenigen] met God.

En er zijn verschillende methoden, gewoonlijk onderscheiden we er vier:

- het pad naar eenheid door middel van analyse en filosofie [meditatie en zelfonderzoek]

- het pad naar eenheid door middel van controle over de geest [kennis]
- het pad naar eenheid door werk, [handeling]
- het pad naar eenheid door toewijding [devotie]

Dus werk, toewijding, kennis en meditatie, deze vier paden. Maar wat wij hier prediken en onderwijzen is een harmonieuze combinatie van al deze vier yoga's. Dan is er nog een andere tak van yoga, die we niet als belangrijk beschouwen, wat bekend is onder de naam hatha yoga, acrobatische oefeningen. Op je hoofd staan bijvoorbeeld. Die werden ontwikkeld om controle over het lichaam te krijgen. Maar wat er gebeurde was dat de geest zich teveel op het lichaam ging richten en men het onderliggende idee [eenheid met God] vergat. Hoe blijf ik jong, hoe leef ik lang, en daarbij werd God vergeten. Banyan bomen, redwood bomen hebben een levenspan van eeuwen, maar zijn ze daarom beter af? En dat soort yoga is erg populair in het westen.

V.: Zijn rituelen een essentieel onderdeel van de Vedanta religie?

P.: Wij beschouwen rituelen niet als een essentieel onderdeel van religie. Maar voor sommige temperamenten beschouwen we rituelen als een hulpmiddel. En het is gebleken dat rituelen ook voortkomen uit hevige temperamenten. Ziet u, er is wat ons betreft niet een idee dat 'voor iedereen' [one size fits all] van toepassing zou moeten zijn.

In het westen is er slechts: of wit, of zwart, er is geen grijs. Het is of dit, of dat. Dus als men rituelen hanteert zegt men 'als je geen rituelen hebt zul je nooit religie [eenheid met God] kunnen vinden'.

Als men geen rituelen bezigt zegt men, 'al die rituelen zijn verkeerd en onecht'.

V.: Swami, kunt u voor mij het verschil tussen Hindoeïsme en Boeddhisme benoemen en hun mogelijke relatie met Vedanta?

P.: Zeker. Om het duidelijk te maken. Neem de relatie tussen Judaïsme en het Christendom. Het Christendom was destijds een kleine sekte binnen het Judaïsme. Geleidelijk aan verwierp het Judaïsme het Christendom, en verwierp het Christendom praktisch gezien het Judaïsme, en werden ze gescheiden. Maar ziet u, Christus was nooit een Christen, hij was altijd een jood.

Tussen het Hindoeïsme en het Boeddhisme bestaat dezelfde relatie, met alleen dit verschil: Boeddhisme verwierp het Hindoeïsme, maar het Hindoeïsme slokte het Boeddhisme in zich op. Wij accepteren Boeddha en het Boeddhisme, maar het Boeddhisme ging weg uit India en vormde een nieuwe sekte. Maar wij vereren Boeddha, ik spreek hier over Boeddha en het Boeddhisme, in deze kerk, in de volgende lezing. Dat is de relatie. In hun doctrines, in hun ideeën, onderwijst het Boeddhisme de allerhoogste Waarheid van Vedanta, maar slechts één aspect, wat we het non-duale aspect noemen, dat is Boeddhisme.

V.: In de geschriften, of liever gezegd, het leesmateriaal dat we hieraan voorafgaand lezen, werd het woord OM genoemd.

P.: Wij beschouwen het woord AUM niet als van een bepaalde taal, maar als een klank, die Brahman vertegenwoordigt, God vertegenwoordigt. 'In den beginne was het woord, en het woord was bij God en het woord was God'. Wij beschouwen het woord AUM als de Logos. Als de klank daarvan. Weet u, in de Vedas, die [lang] vóór de Bijbel werden geschreven, staat de zin [Sanskrit], 'In het begin was er de God van de schepselen, [Sanskrit] vervolgens [als tweede] was er het woord Brahman en het woord is Brahman'.

V.: Waar kwamen de Vedas vandaan [waar werden ze gemaakt]?

P.: Dat weet ik niet, we beschouwen de Vedas als van het allereerste begin van de schepping. Dat wil zeggen, als het begin van de cyclus. Er is geen 'begin' van de schepping. Maar het begin van de cyclus.

V.: Werd het van mond tot mond doorgegeven?

P.: Er zijn verhalen hoe langzamerhand....

V.: Kunt u het non-dualisme van de Vedanta uitleggen?

P.: De grote ziener Shankara, die een voorstander van deze non-dualistische filosofie was zei, 'Ik zal u de opperste Waarheid in een half vers voordragen. Dat wat in honderden en duizenden bladzijden in de geschriften wordt uitgelegd.'

Dit is het: '[Sanskrit] Brahman alleen is werkelijk, [Sanskrit] dit universum is mithya, is slechts een verschijning. Wat u de individuele ziel noemt, is niets anders dan Brahman.' Dat zijt gij. Moet ik dat nog toelichten?

V.: *Helemaal duidelijk. (... gelach ...)*

P.: Dualisme, (Duaal) Monisme of Non-dualisme, dat zijn de drie in India bestaande filosofische stromingen, elke willekeurige religie past in een van deze. Dualisme is, God is van uw afgescheiden. De schepper en het schepsel, de vader en het kind, de meester en zijn dienaar. (Duaal) Monisme, hij is het geheel en de delen. En het non-dualisme is, Monisme, 'Ik ben Dat'. 'Ik ben Hij'. Dat zijn de belangrijkste punten van verschil. En er is een verzoening van die drie systemen geweest. Maar voor ik u dat vertel, in de leringen van Christus vind u al deze drie. Eerst leert hij te bidden tot de Vader in de hemel. Ten tweede zegt hij, jullie zijn de ranken, ik ben de wijn. Dan zegt hij, Ik en mijn vader zijn Een. Alle drie aspecten zitten daar in. Op die manier is er een harmonieuze verzoening.

Er is een vers, dat zegt: 'Als ik mezelf als een fysiek wezen beschouw, bent u de meester, ben ik de dienaar. Als ik mijzelf als een individuele ziel beschouw, bent u het geheel, ben ik uw deel. Als ik mezelf als de geest [bewustzijn] beschouw, ben ik Een met u.'

V.: *Het lijkt er op dat zo ieders invalshoek binnen Vedanta aanvaardbaar is, zo lang het grotere geheel in beeld blijft.*

P.: Ja, ja, ja...., wij accepteren iedereen, wij beschouwen niemand als een zondaar. Zoals Christus deed. Accepteerde hij niet iedereen? We moeten leren te zien dat de Goddelijkheid in iedereen is.

Help de ander, als u die Goddelijkheid kunt ontvouwen. Kijk op niemand neer. In feite hebben we duidelijk gemaakt dat iedereen een andere weg heeft om God te bereiken. U moet uw eigen weg vinden en natuurlijk helpt de leraar u daarbij, met uw weg te vinden.

Met andere woorden, we hebben niet een 'voor iedereen' gepatenteerd medicijn, elke kwaal (het ontbreken van de ervaren Eenheid met God) is verschillend. Dus behandelen we iedereen net even een beetje anders.

Ass van P.: Het zou interessant zijn om meer over het onderwijssysteem in India te weten te komen. Daar heeft u nog niet veel inhoudelijks over gezegd, maar ik denk dat dat toch een van de grootste verschillen is tussen het Oosten en het Westen. Over het systeem van de Guru, ik denk dat ze dat erg interessant zullen vinden...

P.: Hoe gaat het: de discipel komt naar de leraar, en de leraar schat de discipel in, de discipel schat de leraar in. Dan wordt de vraag van de discipel helder gemaakt en wordt gezocht naar de beste manier voor dat bepaalde individu om te kunnen groeien.

V.: Krijgt hij daarbij een relikwie?

P.: Wij noemen dat geen relikwie, want is het werkelijk daar (... gelach ...) Maar het is goed dat u dat zegt, er wordt een kracht overgedragen, van de leraar naar de discipel, religie kan worden overgedragen. Er kan kracht naar de discipel worden overgedragen. En er is daar de relatie tussen de leraar en de discipel. In het Christendom heet dat apostolische opvolging.

V.: Dat was waarschijnlijk de oorspronkelijke manier in de vroege Christelijke kerk. Kunt u iets zeggen over hoe men leraar wordt?

P.: Ja. Na het ondergaan van vele ontberingen en trainingen natuurlijk. Ik zal u een klein verhaal vertellen. Een discipel kwam naar de leraar. Maar toen zag de leraar dat de discipel er nog niet klaar voor was. Dus vroeg hij hem, 'Kun jij wel een discipel zijn?' 'Waarom vraagt u dat?', vroeg de discipel. 'Nou' zei de leraar, 'Je zult hard moeten werken, brandhout verzamelen, van ver weg water halen, voor dit grote huis zorgdragen, koken, en al dat soort zaken.' Toen vroeg de discipel, 'Wat doet u dan, u bent toch de leraar?' 'Oh', zei de leraar, 'ik zit stilletjes...en geef les' .. 'Is dat leraar zijn? Waarom maakt u mij geen leraar?' (... gelach ...).

Men wordt niet zomaar leraar, niet zonder eindeloos malen en verfijnen. Door allerlei grote worstelingen. Wij worden geen leraar op basis van vier jaar studie aan een Theologische Faculteit.

V.: *Bij het onderwerp reïncarnatie zei u dat sommige mensen dingen uit het vorige leven mee nemen, en anderen niet? Klopt dat?*

P.: Nee, dat onderscheid geldt alleen voor het geheugen. Iedereen neemt bij zijn geboorte zijn ervaringen mee. Iedereen. We worden geboren met de ervaringen uit vorige levens. Net als Plato zei, psychologisch is het haast niet mogelijk om ervaring op te doen als er geen voorraad aan ervaringen achter ligt. Wat ik zei is dat sommige mensen de herinnering met zich meedragen.

V.: *En anderen niet ...*

P.: De meesten van ons vergeten het. Maar er zijn gevallen geweest waarin sommige die herinnering vasthielden. Dat beschouwen we als een bijzondere kracht, in Sanskrit noemen we dat *jātismara*.

V.: *Is daar informatie over?*

P.: Eh... Nee. Dat is de kracht. Dat is een geschenk. Maar iedereen kan die herinnering doen herleven.

Ongeveer 17 of 19 jaar geleden, toen ik naar India was, hoorde ik van een meisje dat zich haar verleden kon herinneren. Maar de hele affaire werd op die manier wel een beetje een zootje. Het is een zegen dat we ons het allemaal niet herinneren, maar ik vertel u dit verhaal om u er voor te behoeden uw geheugen te doen herleven (... gelach ...)

Toen dit meisje ongeveer negen of tien jaar oud was, zei ze tegen haar ouders, 'kijk, mijn echtgenoot en kinderen wonen op die en die plek. Maar natuurlijk konden ze haar eerst niet geloven. Toen ze er op stond daar naar toe te gaan, lieten ze haar, eenmaal op het station, als proef op de som het huisadres aanwijzen en daar liep ze zo heen. Hele horden mensen, de kranten erbij. Eenmaal 'terug' in haar huis herinnerde ze zich alles. Ze vroeg 'Waar is de waterbron'? Maar die was er niet meer. Haar echtgenoot was inmiddels 80 of 90 jaar oud. Haar enige zoon was 50, en zij was nu een tien of elf jaar oud meisje. Toen beschreef ze een boomstam waarin ze haar kostbaarheden had verstopt. En die waren er nog, inderdaad, onaangetaast. En toen stond ze er

natuurlijk op dat ze de oude man zou trouwen. Dus werd het een beetje een zootje.

Daarom heb ik in mijn lezing het ware feit benadrukt dat het een zegen is dat wij ons niet herinneren. Omdat het zich alles te herinneren van dit [voorbij] leven ook een grote last zou zijn. Groei en vooruitgang wordt niet mogelijk. Daarom heb ik uitgelegd dat als die herinnering later in het leven terug komt, men er op een andere manier mee om kan gaan, ongehecht, zodat het niet [zoals bij het meisje] door elkaar loopt. Dan pas verdien je het om je verleden te herinneren. Dan wordt het amusant. Je realiseert je dat je allerlei dingen hebt gedaan, maar daar wordt je niet meer door beïnvloed..

V.: Swami, is er een bepaalde combinatie van levens voordat je uiteindelijk verlicht wordt, of is het gewoon een graduele opbouw en is het zo dat verschillende mensen na verschillende levens God bereiken?

P.: Zoals ik al toelichtte is het voor iedereen mogelijk om in dit leven al eenheid met God te verwerven, in één leven dus. Maar daar moet men wel voor ploeteren. Men moet het ideaal koesteren. En als u zich dat ideaal heeft gesteld, en u intens worstelt, zou u dat in dit leven kunnen bereiken, en dan daarna nog voor enige tijd te leven. Of u bereikt het op het moment van uw sterven. Of u bereikt het na de dood, graduele bevrijding. Er is niet een vaststaande regel. Maar in overeenstemming met ieder individu, komt het op verschillende wijze. Maar vanzelfsprekend is het een ontwikkeling, een innerlijke groei, groei van binnen uit. Maar, als de verlichting komt, komt het plotseling, onvoorzien, onverwacht.

V.: Eerder is er gezegd dat als men eenmaal de menselijk vorm had verkregen, dat men niet meer reïncarneerde als iets anders...

P.: Over het algemeen niet...

V.: Over het algemeen niet..., maar is het dan mogelijk dat we daarvoor vanuit iets anders in de menselijke vorm reïncarneerden?

P.: Zou goed kunnen, mogelijk als evolutie? Neem de wetenschap. De wetenschap zegt dat er geen begin was van deze schepping. Maar dat het

voorbij gaat in twee fases, evolutie en involutie. Na de involutie komt de evolutie, en begint er een nieuwe cyclus. Na het volbrengen van die cyclus gaat het weer terug en wordt het universum vernietigd. Waarna er weer een nieuw universum wordt gevormd. Maar daarover bestaan twee theorieën. De ene zegt dat het hele universum vernietigd zou worden en een andere theorie zegt dat niet het hele universum wordt vernietigd, maar sommige delen er van, sommige planeten. Dus als deze aarde verdwijnt zal er een nieuwe aarde verrijzen.

V.: Worden bij vernietiging van deze aarde de mensen die daar nu wonen weer levend gemaakt op deze andere aarde?

P.: Dat is een hele interessante vraag, die ook aan de orde komt in de Bhagavad Gita. Het is net als inademen en uitademen. We beginnen niet helemaal van voren af aan. We gaan allemaal terug in de 'um' van God, als het ware. En dan aan het begin van de nieuwe cyclus komen we allemaal weer tot bestaan, in overeenstemming met onze individuele groei die we in het verleden, in de vorige cyclus, hadden bereikt. Net als bij reïncarnatie.

V.: Wanneer is dat begonnen?

P.: Er is geen begin. Als je aanvaardt dat er een begin is, kom je in moeilijkheden.

V.: Maar uiteindelijk werken we ons naar een afsluiting in eenwording met God?

P.: Ja. Tja, net als met de kip en het ei. Wie was er het eerste?

V. Met andere woorden, het gaat er dus niet om, naar de dansers te kijken, maar de dansers te zijn....

P.: Zeker, we maken allemaal deel uit van de voorstelling.....

Welnu, dank voor uw komst, uw vragen waren zeer interessant, ik heb genoten van uw aanwezigheid. Komt u gerust nog eens.

V. Dank u wel...